

Danmark og euroen

Eurogruppen

Hvilken politisk indflydelse har et land henholdsvis i euroen og uden for euroen, hvordan er arbejdsdelingen mellem landene i eurogruppen og alle EU-landene i ECOFIN, hvad drøfter og beslutter eurogruppen og hvordan kan samarbejdet i eurogruppen ventes at udvikle sig?

- Eurogruppen blev etableret af Det Europæiske Råd (EU's stats- og regeringschefer) i december 1997, der slog fast, at eurogruppen var uformel, at den skulle drøfte spørgsmål knyttet til euroen, og at "hver gang der er tale om spørgsmål af fælles interesse, drøftes disse af alle medlemsstaternes ministre". Eurogruppen består normalt af eurolandenes finansministre, men eurogruppen har også mødtes i sammensætning af eurolandenes regeringsledere.
- Realiteten er, at diskussionerne og de reelle beslutninger om den økonomiske politik i EU i stigende grad er flyttet fra Rådet af finansministre (ECOFIN) til eurogruppen, der er blevet det vigtigste forum for den økonomiske koordinering i Europa. Udviklingen går i retning af, at eurogruppen drøfter spørgsmål af fælles interesse og træffer beslutninger, der kommer til at gælde for hele EU.
- ECOFIN har fortsat den formelle beslutningskompetence, men eurogruppen realitetsforhandler og afgør reelt mange sager før de kommer til forhandling i ECOFIN. Eksempler er reformen og implementeringen af Stabilitets- og Vækstpagten, optagelse af nye lande i euroen, og en aftale om ikke at sætte energiskatterne ned som reaktion på stigende energipriser. Eurogruppen drøfter i stigende omfang spørgsmål om strukturreformer, beskæftigelse og finansmarkederne, og fremadrettet formentlig også spørgsmål om energi og klima m.v.
- Senest er samarbejdet i eurogruppen styrket under den aktuelle finansielle krise. Stats- og regeringscheferne fra eurolandene (med delvis deltagelse af Storbritannien pga. landets store finanssektor) vedtog på mødet den 12. oktober en handlingsplan med fælles retningslinjer for håndtering af den finansielle krise (stabiliserings tiltag i form af statsgarantier for interbanklån samt kapitaludvidelser og rekapitalisering af kriseramte finansielle institutioner).
- Eurogruppen er en mulighed for små lande for at få bedre indflydelse på de centrale økonomiske beslutninger i Europa og Europas holdninger til globale økonomiske spørgsmål. Det gælder fx drøftelser med USA og Rusland og de andre store lande i G7- og G8-møderne, hvor eurogruppen deltager, og drøftelser med Kina.

- Storbritannien er, ligesom de store eurolande, i kraft af sin størrelse selvstændigt medlem af G7 og har derfor et alternativ til eurogruppen til at fremføre sine synspunkter.
- Små lande kan få forholdsvis stor indflydelse, især hvis de fører en sund økonomisk politik og har gode argumenter. Nederlandene, Østrig, Finland og Luxembourg er gode eksempler, og Danmark kunne være det.
- Lissabon-traktaten styrker eurogruppen. Lissabon-traktaten indeholder en protokol om eurogruppen, der blandt andet lægger op til styrket samarbejde mellem eurolandene og formaliserer et flertalsvalg af en formand for 2½ år, ligesom Traktaten indebærer et øget omfang af beslutninger, som kun træffes af eurolandene, herunder gennemførelse af Stabilitets- og Vækstpagten for eurolande, og fælles repræsentation i internationale institutioner og møder.